

VÄRDE- BAROMETERN

Till den ledare som leder en värdediskussion

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

innehållsförteckning	1
Värdebarometer-materialet innehåller.....	3
Så här förbereder ni er för diskussionen.....	4
Så här förlöper värdebarometern.....	4
Skapa ett tryggt diskussionsklimat	5
Diskussionsfrågor för påståendena i värdebarometern	6

TEKIJÄT

Arbetsgruppen för scoutingens värderingar / www.partio.fi/arvokeskustelu

INLEDNINGSVIS

Värdebarometern är en del av den värdediskussion som förs inom scouterna. Värdediskussionen stöder Strategi för scouting 2015–2018 och Finlands Scouters tvåårslinjer som utgår från strategin. I enlighet med Strategi för scouting vill vi att scouting är något för alla. Vi främjar förverkligandet av strategin via tvåårslinjerna genom att föra en värdediskussion som gör att scoutingen blir öppnare.

I grundstadgan för scoutingen definieras att scoutingen är öppen för alla som godkänner scoutingens målsättning och värdegrund. Scoutingens värderingar beskrivs i grundstadgan. Du kan bekanta dig med grundstadgan [här](#).

Målet med värdediskussionen är att klargöra tolkningen av scoutingens värderingar och främja diskussionskulturen så att man talar om värderingar i scouterna. För att stöda diskussionerna om värderingar har vi tagit fram det här materialet som kan användas på såväl regionala evenemang som kårevenemang. Materialet är sammanställt speciellt med tanke på grundutbildning för scoutledare men fungerar bra även i andra sammanhang. Diskussionen hör under Scoutingens grunder-modulen i grundutbildningen.

Genom att delta i en diskussion kopplad till värdebarometern deltar du i diskussionen om värderingar och i att definiera tolkningar av värderingar. Diskussioner kan föras fram till slutet av mars 2018. Även senare går det bra att föra diskussioner men resultaten samlas då inte längre in.

Strategi för scouting: <https://toiminta.partio.fi/suomen-partiolaiset/strategia>

Värdebarometer-materialet innehåller

- Diskussionsfrågor för påståendena i värdebarometern för handledaren för att behandla temat (finns i slutet på det här materialet)
- [En PP-presentation av Värdebarometern](#)
- En guide för Värdebarometer-handledaren
- En resultatblankett i [webropol](#) för diskussionen, utskriftsvänlig version [här](#).
- [Värdebarometer-webbsidor](#) (bl.a. bakgrundsinfo om värdediskussionen)

SÅ HÄR FÖRBEREDER NI ER FÖR DISKUSSIONEN

1. Kom överens om vem som fungerar som sekreterare för diskussionen, [blanketten finns här](#). Sekreteraren ska vara en skild person från den som leder diskussionen.
2. Gå igenom materialen för värdediskussionen. Du kan anpassa PowerPoint - presentationen så att den passar dig. Ändra ändå inte på påståendena eller värderingarna.
 - Om du inte kan utnyttja PowerPoint-presentationen för diskussionen, skriv i så fall ut den i flera exemplar eller skriv upp påståendena och värderingarna på ett stort papper så att alla kan se dem.
3. Fundera på förhand hur du hanterar tillspetsade situationer eller hur du ser till att alla får delta och säga sin åsikt, att det inte är endast de mest högljudda som tvistar.
4. Bered dig på att diskussionen kan ta längre än den beräknade tiden. Diskussionen kan fortsätta i någon annan form, t.ex. som en chat på toaväggen.
 - Gemensamma toautrymmens dörrar förses med stora papper och pennor. De som diskuterar kan på det här sättet fortsätta att göra inlägg i den gemensamma diskussionen också efter att själva diskussionstillfället tagit slut.
5. Se till så att ni hinner behandla alla eller åtminstone de flesta av värderingarna. Du kan be någon i gruppen fungera som tidsansvarig. Ge ändå de olika värderingarna den tid de behöver, vissa kräver säkert mer tid än andra. Försök undvika att fastna vid enbart ett fåtal värderingar.
6. Bered en metod för att kunna rösta om olika värderingar, ett sätt kan vara att dela ut röda och gröna lappar åt alla.
 - För omröstning kan användas t.ex. appen Kahoot: <https://kahoot.com/>.

SÅHÄR FÖRLÖPER VÄRDEBAROMETERN

- Materialet är sammanställt med tanke på scoutledarens grundutbildning (Scoutingens grunder-modulen). Materialet fungerar bra även i andra sammanhang på regional och kärnivå. Före ni inleder diskussionen är det bra att ni bekantar er med innehållet och anpassar det så det passar den aktuella gruppen.
- Gå igenom spelreglerna och målsättningen för diskussionen (se "Skapa ett tryggt diskussionsklimat" nedan).
- Ni behöver inte komma fram till en gemensam syn i diskussionen. Inled med att konstatera att meningen med diskussionen är att samla olika synpunkter om och erfarenheter av scoutingens värderingar och förverkligandet av dem. Det är inte meningen att deltagarna ska övertyga varandra att tycka eller tänka likadant.
- Diskussionens ledare påbörjar diskussionen genom att läsa upp olika påståenden kopplade till värderingarna.

- Efter en kort diskussion om påståendet röstar alla enskilt, det alternativ som får mest stöd blir gruppens åsikt. Efter omröstningen presenteras den värdering som påståendet relateras till och gruppen fortsätter att diskutera om värderingen förverkligas på ett bra sätt i scouterna. Har någon stött på situationer där värderingen är svår att förverkliga eller där den tolkas annorlunda? Sekreteraren antecknar i Webropol resultaten från omröstningarna för varje värdering och minst en situation där värderingen inte förverkligats i scouterna.
 - Sekreteraren kan tillfälligt skriva upp infon på en utskriftsversion av frågorna och senare knacka in allt i Webropol.
- Efter diskussionen är det skäl att diskutera hur diskussionen förlöpte. Nu är det också ett bra tillfälle att ge respons på själva diskussionen. Responsen kan tecknas i Webropol.

SKAPA ETT TRYGGT DISKUSSIONSKLIMAT

Det är viktigt att var och en som deltar i värdediskussionen känner sig trygg i diskussionssituationen. En del av de värderingar som behandlas kan kännas väldigt intima. Ett tryggt läge betyder att alla i gruppdiskussionen respekterar varandras gränser och att det inte görs generaliseringar om t.ex. hurdana flickor eller pojkar är, vilken typ av familj någon vuxit upp i, hur någon förhåller sig till trosfrågor. Trygghetskänslan i diskussionen stärks av att deltagarna kan lita på att ledaren stöder de enskilda deltagarna. Strävan är att det inte förekommer enskilda antaganden eller generaliseringar av egna erfarenheter som görs allenarådande i gruppen.

Exempel på spelregler:

- Vid inledningen till diskussionen konstateras att värderingar är väldigt personliga och att alla sorters osakligt språkbruk och förlöjligande är oacceptabelt.
- Diskriminerande eller störande beteende accepteras inte och det åtgärdas alltid.
- I gruppen finns olika värderingar och åsikter och för en del av deltagarna kan en del av exemplen vara realiteter i vardagen.
- Efter värdebarometerdiskussionen finns det möjlighet att ännu tala om situationen med diskussionsledaren eller någon annan extern person ifall det finns behov.

Diskussionsledaren för Värdebarometern deltar inte själv med egna synpunkter. Hens uppgift är att skapa förutsättningar för värdediskussionen och se till att deltagarna, oberoende av bakgrund, har möjlighet att diskutera värderingar i ett gott diskussionsklimat. Det kan vara bra att på förhand gå igenom olika utmaningar, till exempel med hjälp av följande frågor:

- Vågar du lägga dig i diskussionen om du märker osakligt eller okänsligt språkbruk?
- Om diskussionen tillspetsas eller fastnar kring några personer, hur kan du hjälpa gruppen att komma vidare?

- Hur leder du diskussionen så att dina egna värderingar inte påverkar innehållet eller riktningen för diskussionen?
- Hur tar du emot respons om din egen insats och gruppens behov?
- Hur förhåller du dej till att godkänna och respektera att det finns olika sätt att erfara saker? Det är inte din uppgift som diskussionsledare att försöka påverka deltagarna att erfara saker eller att forma ett tankesätt som du anser vara bra. Som ledare ska du se till att miljön hålls trygg för alla diskussionsdeltagare.

Anvisningarna för att skapa en trygg miljö är skrivna utgående från Setas anvisningar, material på finska finns bl.a. [Nuortenryhmien vetäjille](#) och [Opitaan yhdessä -opettajanopas](#).

DISKUSSIONSFRÅGOR FÖR PÅSTÅENDENA I VÄRDEBAROMETERN

I värdebarometern finns påståenden kopplade till alla de värderingar som finns nämnda i Suomen Partiolaiset -Finlands Scouters grundstadga. Ni kan diskutera påståendena fritt, men håll ändå de ovannämnda instruktionerna i bakhuvudet och stöd er på dem. Den person som leder diskussionen får gärna förbereda sig så att hen kan leda diskussionen och på så sätt hindra den att glida in på sidospår. Här nedan hittar ni alla påståenden från värdebarometern och diskussions- och stödfrågor kopplade till dem. Du som leder diskussionen får gärna också fundera ut egna stödfrågor på förhand. Efter varje påstående står den värdering inom parentes som påståendet anknyter till.

1. Kåren kan skicka sina vargungar på storläger utan egna ledare (Värdering: Ansvarstagande, pålitlighet och för-måga att agera)
 - a. Kan jag alltid välja det för mej bäst passande uppdraget?
 - b. Måste en alltid hålla vad en lovat? När är det ok att inte hålla ett löfte?
 - c. Vilka situationer kräver att en erkänner sina misstag/fel?
 - d. Vad innebär ansvarstagande, pålitlighet och förmåga att agera?
 - e. Måste en vara ansvarstagande, pålitlig och ha en förmåga att agera också då det går ut över den egna hälsan?
 - f. Hur kan du begränsa ett scoutuppdrag så att det blir passligt stort?
 - g. Är det tillåtet att misslyckas i scouterna?
2. Du får inte kränka eller kritisera en annan för hens personliga val, även om hen lever mot dina personliga värderingar (Värdering: Att hjälpa och respektera andra människor)
 - a. Är det möjligt att uttrycka sin åsikt om en annans personliga val utan att sära personen i fråga?
 - b. Är det nödvändigt att kommentera andras personliga värderingar?
 - c. Finns det situationer då det är ofrånkomligt eller nödvändigt att kommentera en annan persons val och i så fall i hurdana situationer?

3. Vem som helst är välkommen med i scouterna, oberoende vilka fel hen gjort innan (värdering: Att utveckla och godkänna sig själv)
 - a. Kan en person förändra sitt beteende till det bättre?
 - b. Vad är ett för stort fel för en scout?
 - c. Kan en scout bete sig hur som helst?
 - d. Är det möjligt att aldrig göra fel?
 - e. Är det möjligt att ändra på sitt beteende? Är det möjligt att ändra sin karaktär?
 - f. Är det möjligt att själv märka att en betett sig fel?
4. En scout borde alltid välja det färdmedel som belastar miljön minst, också ifall resan i det fallet räcker betydligt längre (Värdering: Att fungera etiskt rätt)
 - a. Är det möjligt att kompensera den egna inverkan på miljön?
 - b. Är det möjligt att alltid hitta den mest etiska lösningen?
 - c. Vad är en bra eller tillräcklig orsak att inte välja det mest rättvisa eller mest ansvarsfyllda alternativet?
 - d. Vem definierar vad som är etiskt rätt/ansvarsfullt?
5. "Jag lovar att älska min gud enligt bästa förmåga" är ett tydligt bud för varje scout (värdering: En positiv attityd till tro och sökande efter andlighet)
 - a. Måste en ateist förbinda sig att älska Gud?
 - b. Hur respekterar du en person som tycker/inte tycker att religion är speciellt viktigt?
 - c. Förminskas värdet av den egna livsåskådningen ifall någon annan är av en annan åsikt?
 - d. Måste alla utforska den egna andligheten?
 - e. Vad är andlighet?
 - f. Vad innebär en positiv inställning till tro?
 - g. Vad om de egna värderingarna står i konflikt med kårens/bakgrund-organisationens (t.ex. församlingens) värderingar?
6. Det är viktigare att fostra unga till att vara aktiva och påverkande individer i samhället, än att ta hand om sina närmaste (Värdering: Samhälleligt engagemang)
 - a. Vems uppgift är det att se till samhällseliga frågor/gemensamma ärenden?
 - b. Vem är de egna närmaste?
 - c. Utesluter ett aktivt samhällsengagemang möjligheten att ta hand om de närmaste och vice versa?
 - d. Varför fostras scouter till samhällsengagemang? Varför räcker det kanske inte att endast se till de närmaste?
7. Om de finländska scouternas och övriga länders scouters intressen står i konflikt med varandra, borde världsscoutorganisationerna ta parti för de finländska scouterna. (Värdering: Trohet till det egna landet)
 - a. Vad om de "övriga länderna" har mindre tillgångar än Finland?
 - b. I vilka frågor skulle det vara speciellt viktigt att föra det egna landets sak?

- c. Vad är de finländska scouternas intresse, hur bestäms det?
8. Den finska naturen är som fokus i scoutprogrammet viktigare än ett fokus på global fostran (Värdering: Att främja fred och samarbete i världen)
 - a. Varför är aktiviteter som sporrar till global fostran relevanta för scouter?
 - b. Är det möjligt att känna ansvar för en global värld, ifall en inte känner till den egna närmiljön?
 - c. Är scoutingen en freds rörelse?
 - d. Hur syns fredsarbetet i scouterna?
 9. Inga förändringar behöver ske inom scoutingen för att den ska vara en möjlig hobby också för minoriteter (Värdering: Jämställdhet och jämlikhet)
 - a. Hurdana minoriteter finns det i Finland?
 - b. Är scouting en möjlig hobby för alla i Finland?
 - c. Hur borde scoutingen förändras, så att den skulle vara en möjlig hobby för en specifik minoritet? Hur är det med en enskild individ som tillhör en minoritet?
 10. Det ska finnas kvoterade platser för unga i de beslutande organen inom scoutingen (Värdering: De ungas medverkan i beslutsfattandet)
 - a. Stöder kvoterade platser ungas delaktighet?
 - b. Påverkas den inre jämlikheten i scouterna positivt av att ungas delaktighet stöds?
 - c. Finns det andra sätt att garantera ungas möjlighet till delaktighet?
 - d. På vilka sätt kan du främja ungas delaktighet då beslut fattas?
 11. En person som har ett synligt scoutuppdrag får inte vara partipolitiskt aktiv (Partipolitisk obundenhet)
 - a. Är det möjligt att i partipolitiken dra nytta av ens medlemskap i scouterna? I hurdana frågor går det inte att dra nytta av medlemskapet?
 - b. Finns det andra sätt att påverka i samhället än partipolitiken?
 - c. Går scoutingen miste om något ifall aktiva scouter inte syns i partipolitiken?
 - d. Ifall partipolitiken inte passar för en person med ett synligt scoutuppdrag, finns det annat som inte heller passar sig för denna person?
 - e. Hur syns den partipolitiska obundenheten i scouterna?
 12. Hållbar utveckling och miljövärderingar bör tas i beaktande i alla beslut som fattas inom scoutingen (Värdering: Miljöskydd och att visa respekt för naturen)
 - a. Måste detta alltid tas i beaktande? Finns det tillfällen då det inte behövs tas i beaktande?
 - b. På vilka sätt skiljer sig kravet på att ta miljön i beaktande beroende på om du är aktiv i en grupp, kår eller inom förbundet? Hur tar sig ansvaret uttryck?
 - c. Vad betyder miljövärderingar och hållbar utveckling?

Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry